

ANKET SORULARIMIZA İLK YANIT

A.Cevdet ARUN

Mil.Eğit.Bak.Emekli
Müşavir Başmüfettişi

1911'de İstanbul'da doğdum. Anadoluhisarı İlkokulunu bitirerek 1926-1931 yılları arasında İstanbul Erkek Öğretmen Okulu'nda okuyup mezun oldum. İki yıl İlkokul Öğretmenliği yaparak 1933'te Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümüne girdim. 1936'da mezun olunca Bakanlık tarafından Almanya'ya Berlin Devlet Beden Eğitimi Akademisi'ne gönderildim. Burayı bitirip yurda dönüştüm ve muvazzaf Yedek Subaylık hizmetinden sonra 1940'ta Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü Öğretmenliğinde görevlendirildim. Dokuz yılı Enstitü Müdür Yardımcılığı ve Başyardımcılığı ile geçen on üç yıl öğretmenlikten sonra 1952'de Bakanlık müfettişliğine atandım. Bu görevde yirmidört yıl aralıksız çalışarak 1976'da Bakanlık Müşavir Başmüfettişi sıfatıyla emekliye ayrıldım. Halen İstanbul'da emeklilik sürdürmüktüm. Evliyim, iki kız evlat ve üç torun sahibiyim.

1) Spor politikamız ne olmalıdır?..

Spor, toplumun genel eğitiminin ayrılmaz bir parçası olan Beden Eğitimi içinde bir "ÜNİTE"dir. Böyle olunca sporu, bir genel eğitim unsuru olarak düşünmek lazımdır. Bu bakımdan da kitleyi hedef alması gerekir.

Yalnız spor, iki avrı anlamda mütalâa edilmelidir. Biri, insanın kendi sağlığını temin ve koruma, hareketten yararlanma, zevkini tatmin ve boş zamanını değerlendirme yolunda yapılan bir bedeni faaliyettir. Ferdi ve grup halinde olur. Bazen küçük yarışma çeşnisini de içine alır.

Diğer manada da vücut yeteneklerini belli bir spor çeşidine göre belli metotlarla geliştirip, hazırlayıp hüner haline gelen bu yetenekleri başkalarıyla yarışma ve ölçme anlamında olan şeklidir. Bu da bireysel ve grup halinde olmak üzere icra olunur.

Sporun bir de temaşası, seyri ve bu suretle bir heyecan tatmini yönü vardır ki bu da eğitim değeri bakımından gözönünde bulundurulması gereken bir faktördür.

Bilimsel yönden "spor" böyle mütalâa edilince, şüphesiz, onun politikasının da bu amacı elde edecek yönde olması gerekir.

Ancak, bugün yurdumuzda "spor" denilince hemen akla futbol gelmektedir. Ve itiraf etmek gerekir ki, sadece bir "yarışma", "ne olursa olsun kazanma" şeklinde kendini gösteren bu tarafıyla spor, bir "sağlık", "eğitim" ve "heyecan tatmini" konsu olmasından çok, kitle için sadece "temaşa", "ölçüsüz, bilinçsiz bir kazanma hırsı, heyecanı, tezahürü", karşısındakine, hatta zarar veremeye kadar varan "anormal davranış gösterisi"; sporu yaptırma ve yönetme durumunda ve iddiasında bulunanlar için de kendilerine bir "reklam" niteliğinden ibarettir.

2- Spor yönetimi esasları ve kadrolaşma nasıl olmalıdır?

Her iş, her konu, ancak o iş için belli bir eğitimden geçen kimseler tarafından yönetilir. Yani yönetim, o iş için belli bir

formasyonu gerektirir. Spor, yukarıda tanımlandığı manada anlaşılınca elbet bunu yönetenlerin de belli bir formasyondan (Tabii mesleki yönden) geçmesi, sporun ne olduğunu öğrenmesi, bilmesi gerekeceği kendiliğinden ortaya çıkar.

3) Spor eğitim esasları ve organizasyonu ne olmalıdır?

Spor eğitimi esasları, sporun manasında bulunmaktadır. Organizasyondan neyin kastedildiği açıklanmaya değer. Sporun ne için olduğuna; yani kitlece genel sağlık ve boş zaman değerlendirme, sosyal yönelme amacına mı, yoksa temaşaya, bir kısım insanın beden yeteneklerini ortaya koyarak, ter dökererek seyredenlere zevk ve heyecan vermeye mi, bu yüzden kendilerini ve yönetenleri şöhrete kavuşturmaya, reklâm yapmaya mı yarayacağına göre değişir.

4) Yerel yönetimler ve spor düşünceniz nedir?

Bir bütün halinde Beden Eğitimi düşünürsek, "alfabe"yi "oyun", "okumayazmayı", "kiraat", "cimnastik", "sporu" da "edebiyat" olarak nitelerek gerekir.

Spor, ona küçük yaştan hazırlanmak üzere oyun ve cimnastik faaliyetleriyle vücudu geliştirip belli yetenekleri meydana çıkardıktan sonra o istikamette ilerleme yolunu hedef alma şeklinde düşünülürse, küçük yaştan itibaren toplu olarak bulunan kitle "okullar ve öğrencilerdir". Buna göre, önce bu ünitelerden işe başlamak gerekir. Üzülerek belirtilmelidir ki, "okul" denilince bizde şimdiye kadar hep dershanelerden oluşan binalar akla gelmektedir, gelmiştir. Bir takım para zorlukları, hatta imkânsızlıklar yüzünden burada toplu olarak bulunacak çocuklar ve gençler için Beden Eğitimi ve dolayısıyla "spor"a hazırlayacak kapalı ve açık tesislerle araç ve gereç şartları pek ele alınmamıştır. Bununla beraber son yıllarda bu konuda oldukça ileri adımlar atıldığı memnurlukla görülmektedir. Spor, dört duvar arası dershanelerde değil, kentine mahsus yerlerde ve şartlarda yapılarak öğrenilir, elde edilir ve geliştirilir.

Bunun için ilkokullardan başlayarak her okula olmasa bile birbiri'ne yakın ünitelerde bir kaçının birden faydalanabileceği kapalı ve açık tesisler kurulmalıdır.

Yerel yönetimlerin görevi, topluma, yani halka hizmettir. Hizmeti spor yönü ile de ele almaları lazımdır. İskân bölgelerini hep binalarla doldurmak yerine aralarında boşluklarla kitleye, çocuk ve gençlere bedeni faaliyetlere imkân verecek tesisler kurulmalıdır.

SPOR ANKET

Yapı Kooperatifleri, geniş sahalarda mesken olacak apartmanlar, bloklar oluşturmaktadırlar. Belediyeler bunlara imar, inşaat ve iskân müsaadesi verirken belli ölçüde çocuklara, gençlere, hatta yetişkinlere hitap edecek kapalı ve açık spor tesisleri yapma mecburiyeti de koymalıdır. Ancak bu suretle gençlerin gelişmesi, spora özendirilmesi, sporcu yetiştirilmesi mümkün olabilir (Batı ülkelerinde şehirler büyütülüp genişletilirken veya yeniden yapılırken bu maksat için mevcutlardan yıktıkları bile olmaktadır.)

Spor kulüpleri, bilhassa futbolda avuç dolusu paralar verip yetişmiş sporcu satın alma ve kazandıkça astronomik para ödülü verme yerine spor tesisi yapma yoluna gitmelidir.

Yurdumuzda, büyük ve organize kitle, ordumuzdadır. Görevleri yurt savunması olan bu kitleyi bu işe hazırlamak için ruhen olduğu kadar beden de geliştirmek gerekir. Bu itibarla büyük ve küçük ordu birliklerimizin buldukları yerlerde bazılarında memnunlukla gördüğümüz açık ve kapalı çeşitli spor tesislerinin kurulması, mevcutların geliştirilmesi, buralarda uzman elemanlara her türlü spor işlerinin bilinçli bir şekilde yürütülmesi, maksat için büyük bir kazançtır.

5) Okul içi-okul dışı spor eğitimi ile ayırımı için düşünceniz nedir?

Okul içinde spor eğitim ve faaliyetleri, okulların öğretmenleri ile Beden Eğitimi dersi müfredat programına, okulspor yurdu (veya kolları) yönetmeliğine göre yürütülmektedir. Olumlu sonuçlar da alınmaktadır.

"Okul dışında spor eğitimi" olarak görmek istediklerimizi, bir meslek insanı olarak görebildiğimizi söylemek maalesef tam mümkün değildir. Aslında spor kulüplerinin de kendi branşlarında okul gibi eleman yetiştirme müessesesi olması beklenir. Bazı küçük adımların atıldığını söylemek mümkündür. Fakat yeterli değildir.

Ancak, futbolda profesyonellik kurulduktan sonra bu fonksiyon büyük ölçüde kaybolmuştur. Bir kulübün, küçük yaşta alıp sporcu yetiştirmek yerine başka kurumlarda yetişmiş elemanları para ile satın alarak, adeta bir yarış atı gibi, kendi ünitelerinde yarıştırmayı yeğlemesi, herhalde, kolaylarına gitmektedir. Spor eğitimi ile zerrece ilgisi olmayan paralı kişiler bunlara öncülük ederek adeta bu yoldan kendilerine "rekâm", "şöhret" ve "kazanç" sağlama

yolunu tutmaktadırlar. İnsan hazırlamak yerine seyirci toplamak, tribün doldurmak, para, nam ve şöhret kazanmak hırsı da ön plandadır.

Vatandaşın verdiği vergilerle yapılan spor sahaları, stadyumları adeta kendilerine hasrederek buralarda yapılan futbol müsabakalarını, sanki bir "sirk gösterisi" imiş gibi, "seyirci gelmiyor, hasılat olmuyor" gerekçesiyle bu günün teknoloji harikası televizyondan dışarıya vermemeleri, bunda direnmeleri, buna karşı devletçe de maalesef bir şey yapılamaması akıl alacak hal değildir. Bu, hiçbir sportif formasyonu olmayan bir zümreden gelmektedir.

Futbol müsabakalarına, stadyumlara gidenlerin kimler, hangi grup olduğu zaman zaman stat kapılarında ve içeride yapılan röportajlarda, televizyonda gösterilen parçalarda görülmektedir. Genç tatmin olmak ister. Ancak oraya gidenin seyretmesini bilmesi, öğrenmesi, saygı, sevgi ve hoşgörüyü beraberinde götürmesi lazımdır. Bir futbol müsabakasını seyretmek isteyen kırk yaş ve üstünde insanlar da vardır. İstanbul veya o müsabakanın yapıldığı yerin dışında bundan yararlanmak isteyen, zevk alma ve heyecan tatmini bekleyen insanlar, taraftarlar da vardır. Zaten bunların hepsini aynı anda bir saatte toplamakta mümkün değildir. Hatta ailelerle birlikte bu zevk televizyondan tatmin edilir. Statta koru halinde hakeme veya bir oyuncuya küfür duymak tahammül edilemeyecek bir haldir.

TRT bir iletişim aracıdır. Olayları yurda, vatandaşa duyurması, iletmesi gerekir. Spor müsabakası da bir olaydır. Onu, "bir yönetici istemiyor" diye yurda vermemesi, buna karşılık Avrupa ülkelerinde yapılan futbol maçlarını vermesi anlaşılır gibi değildir. Büyük bir çelişkidir. Haksızlıktır. Bu halin, mutlaka önüne geçilmesi beklenir.

Profesyonellik, son yıllarda, maalesef, futboldan diğer spor branşlarına da yayılmıştır.

Şu bir gerçektir ki, profesyonellik, sporun sağlık, sosyal ve bir eğitim konusu olma özelliğini kaybettirmiş; bir takım faydalarına rağmen Spor-Toto ve Loto'da buna, adeta tuz biber ekmiştir. Bu itibarla, okulları, bu havadan mümkün olduğu kadar uzak tutmak yerinde olur.

6) Spor eğitimcileri, antrenörleri, hakemleri, monitörleri, sağlıkçıları, araştırmacı ve laborantlarının yetiştirilmesi ve istihdamları nasıl olmalıdır?

Her meslek, her iş o saha için bir ön hazırlığı gerektirir. Hazırlığı olmayan bir insan herhangi bir meslek ve iş yaptırılmamakta, yaptırılmamaktadır (Bir vasıf istemeyen işleri tabii bu kuralın dışında tutmak gerekir.)

El pratiğine dayanan sanat, zanaat kollarında bile "çıraklık", "kalfalık", "ustalık" gibi safhalar ve aşamalar vardır. Hatta devlet bunun için bir "Çıraklık Kanunu" bile çıkarmıştır. Bir sanatta belli bir yere gelebilmek için bu safhalardan geçmek gerekmektedir.

Buna göre, yukarıda sayılan meslekler içinde belli bir özel eğitim kurumumuz olmadığına göre, hiç olmazsa lise, hatta üniversite mezunlarımızdan istekli ve hevesliler için bir takım pratik ve teorik kurslar, seminerler düzenlemek suretiyle bu elemanları en az bir sertifikaya bağlamak; böylece bu işleri az çok mesleki bir eğitimden geçmiş kimselere yaptırmak düşünülmelidir. Spor yaptırma veya yaptırmaya iddiasında bulunan kurumlarda da mutlaka böyle bir elemanın bulundurulması zaruri görülmektedir. Antrenörlerin belli bir formasyon mecburiyeti olmasına rağmen son zamanlarda futbol müsabakalarında ve idmanlarda sakatlanmalar, artık dikkati çekmekte, adeta moda haline gelmiş bulunmaktadır. Bunda sporcuyla tanıma, çalıştırma dozu, sağlığına göre işe sürme, yetiştirme metodlarının bilinip uygulanması yanında sporcunun özel hayatının da rol oynadığı muhakkaktır.

Asil önemli olan bir hususta şudur. Artık spor, memleketimizin en uzak köşelerine, en küçük ünitelerine kadar, ister fiilen yapma, ister seyredip zevk ve heyecan duyma bakımından yayılmıştır. Bundan vazgeçmek, geri dönmek mümkün değildir. Ancak sağlık ve eğitim yönünü ön planda tutmalı, sağlık elemanı yetiştirilmeli, her sahada iş bölümünün çok geliştiği zamanımızda ve ülkemizde "spor hekimliği" kozunu, Tıp Fakültelerimizde gereği gibi ele alınmalıdır.

7) Spor tesisleri, personel, araç, gereçleri ve kullanımları için düşünceleriniz nedir?

Tesisler hakkındaki düşüncelerimiz yukarıdaki maddelerde, kısmen de olsa, açıklanmıştır. Personel için de aynı şeyler söylenebilir.

Araç, gereç için dışarıya, başka ülkelere bakmak, herşeyi dışardan, başka memleketlerden getirmek yerine, yurdumuzda da bunun endüstrisini kurmak ve bir çok şeyleri burada yapmak yoluna gidilmesi en büyük temennidir.